Anti-Pestprotocol

Winkler Prins

2025

Winkler Prins
openbare school voor voortgezet onderwijs

Inhoud

Inleiding 3

1. Wat is pesten? 5

1.1. De rollen bij pesten 5

1.2. Vormen van pesten 5

2. Aanspreekpunt en coördinatie 6

2.1. Aanspreekpunt(en) pesten 6

2.2. Sociale veiligheidscoördinator 6

2.3. (Interne) Vertrouwenspersoon 6

3. De stappen van het pestprotocol 7

3.1.1. De taak van docenten 7

3.1.2. De mentor 7

3.1.3. De sociale veiligheidscoördinator 7

Bijlage 1 – Stroomschema anti-pestprotocol 9

Bijlage 2 – Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling 10

Bijlage 3 – Leidraad voor een gesprek met de leerling die pest 11

Bijlage 4 – Afspraken ‘veilig in school’ 12

Bijlage 5 – Verschillende rollen bij pesten 13

Bijlage 6 – Mogelijke signalen bij pesten 15

Inleiding

Pesten is een belangrijk onderwerp als het gaat over de sociale veiligheid op school. Pesten in het voortgezet onderwijs kan zorgen voor een onveilige sfeer, die het leer- en ontwikkelklimaat kan aantasten. Daarnaast kunnen gepeste leerlingen nog jaren problemen ondervinden van het pesten op school (Stichting school en veiligheid).

Het pestprotocol vloeit voort uit onze wens om op onze school een zo veilig mogelijk schoolklimaat te scheppen.

De aanpak van pesten vraagt dan ook om blijvende aandacht en behoort tot de basisondersteuning die aangeboden wordt in de school. Vanuit de wet Veiligheid op School zijn scholen sinds 2015 verplicht om in het sociale veiligheidsbeleid aandacht te hebben voor de aanpak van pesten. Daarom is dit anti-pestprotocol opgesteld: hierin wordt beschreven wat de school doet in de aanpak van pesten en hoe zij probeert pestgedrag te voorkomen.

Voor wie

Dit anti-pestprotocol is bedoeld voor leerlingen, ouders/verzorgers, docenten en eventuele andere betrokkenen die verbonden zijn aan Winkler Prins te Veendam.

Doel van het anti-pest protocol

Dit protocol geeft duidelijkheid over hoe pesten geprobeerd wordt te voorkomen in de school en hoe gehandeld wordt wanneer er wel gepest wordt. Ons uitgangspunt is dat er direct wordt opgetreden bij (signalen) van pesten en dat duidelijk is dat pesten niet wordt getolereerd.

Visie

Winkler Prins heeft in het strategisch beleidsplan Onderwijs van vandaag, voor morgen (2024-2028) de visie beschreven vanuit drie pijlers:

1. Leerlingen vandaag voorbereiden op hun leven in de wereld van nu en morgen.
2. Vakbekwame, betrokken en ontwikkelingsgerichte medewerkers die onze leerlingen ondersteunen.
3. Dialoog, samenwerking en vertrouwen zijn de sleutels tot de succesvolle ontwikkeling van onze leerlingen.

Hierin werkt de school vanuit de kernwaarden:

- Vertrouwen
- Respect
- Verantwoordelijkheid
- Nieuwsgierigheid

Samen creëren we een veilig sociaal klimaat voor iedereen, als basisvoorwaarde voor leren en werken.

Uitgangspunten

We werken gericht aan een veilig klimaat, waarbinnen er geen ruimte is voor pesten/pestgedrag. Dat doen we vanuit een aantal uitgangspunten:

- Veiligheid en geborgenheid zijn absolute voorwaarden om tot leren te komen. Dat betekent dat de school actief dient te zijn in het scheppen van een veilige schoolomgeving. In een dergelijke omgeving hoort pestgedrag niet thuis. Binnen de school streven we naar een pedagogisch klimaat waarbij pesten niet wordt geaccepteerd.
- Pesten wordt als probleem gezien door alle betrokken partijen: medewerkers in de school, directie, ouders en leerlingen.
- Medewerkers zijn in staat pestgedrag te signaleren en vervolgens duidelijk stelling nemen tegen het pesten.
- Ons pestprotocol bevat afspraken over de preventieve en directe aanpak ten aanzien van pesten.
- Bij de preventieve en directe aanpak van pestgedrag is een goede samenwerking tussen ouders, medewerkers en leerlingen voorwaardelijk.

Preventie

Binnen Winkler Prins zijn we ervan overtuigd dat we met elkaar het schoolklimaat maken. Het werken aan een positief school- en leerklimaat is ook een preventie van pesten.
Vanuit de kernwaarden vertrouwen, respect, verantwoordelijkheid en nieuwsgierigheid, werken we aan het leren omgaan met elkaar. Leerlingen mogen daarin leerervaringen opdoen.

We streven naar en werken aan een leerklimaat waarbinnen iedere leerling zich gehoord voelt en de veiligheid ervaart die nodig is om tot leren te komen. Met elkaar vormen we een kleine en veilige versie van de maatschappij, waarbij we elkaar echt ontmoeten en we samen verantwoordelijkheid voelen voor onze samenleving (Beleidsplan burgerschap Winkler Prins).

De school

- De school zorgt dat de directie en alle medewerkers voldoende informatie hebben over het pesten in het algemeen en het aanpakken van pesten.
- De school werkt aan een goed beleid rond pesten, zodat de veiligheid van leerlingen binnen de school zo optimaal mogelijk is.
- De school heeft structureel contact met onder andere zorg en politie in de gemeente.
- De school betrekt ouders bij het pesten, de aanpak van pesten is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Preventieve activiteiten/maatregelen

- Bij de start van het schooljaar wordt veel tijd ingezet op de groepsvorming. Elke mentor bespreekt de algemene afspraken en regels in de klas. Het onderling plagen en pesten wordt hierbij genoemd en onderscheiden. Ook wordt er besproken dat pesten altijd gemeld moet worden, vanuit het oogpunt hulp bieden en/of vragen.
- Er worden voorlichtingen georganiseerd, in samenwerking met (externe) partners, omtrent pesten, digitale veiligheid, verslavingszorg etc.
- Periodiek vinden er leerling besprekingen plaats, waar (mogelijke) signalen omtrent bijzonderheden, veiligheid, groepsdynamiek etc. worden besproken. Bij mogelijk pestgedrag kan de ondersteuningscoördinator en tevens de sociale veiligheidscoördinator dit met de desbetreffende mentoren oppakken door te starten met het stappenplan van het pestprotocol (zie bijlage 1).
- Indien nodig worden groepsplannen opgesteld om de verschillende behoeften van de klas in beeld te krijgen en hierop in te zetten.

1. Wat is pesten?

Helaas lukt het niet altijd om pesten te voorkomen. Dan is het belangrijk dat er snelle signalering is en dat we in actie komen.

We spreken van pesten als één leerling herhaaldelijk en langdurig wordt blootgesteld aan negatieve handelingen door één of meerdere personen. De negatieve handelingen zijn structureel tegen dezelfde persoon/personen gericht, waarbij sprake is van machtsongelijkheid en de gepeste zich onveilig voelt. Pesten is een vorm van geweld en daarmee grensoverschrijdend en bedreigend. De gepeste loopt hierbij mogelijk psychische of fysieke schade op. Bij de vraag over het wel of niet pesten is, staat de ervaring van de gepeste leerling voorop, niet de intentie van de pester(s). *(Stichting School en Veiligheid)*

Pesten of plagen?

Het verschil tussen plagen en pesten is dat bij plagen het niet structureel op dezelfde leerling is gericht en er geen sprake is van machtsongelijkheid. Leerlingen sluiten elkaar niet buiten en het gebeurt geregeld over en weer zonder kwade bedoelingen. Dit mag zolang iemand niet aangeeft dat hij zich er niet prettig bij voelt. Wanneer gevoelens van onveiligheid optreden, is er sprake van pesten.

Pesten of ruzie?

Bij een ruzie hebben leerlingen een conflict met elkaar. Ze wisselen hierbij over en weer argumenten uit op een (vaak) emotionele manier. Beide leerlingen voelen zich sterk genoeg om de confrontatie aan te gaan. Er is hier geen sprake van machtsongelijkheid.

1.1. De rollen bij pesten

Rondom pesten zijn meerdere rollen zichtbaar, deze rollen hebben allen hun eigen invloed op de situatie. In het algemeen hebben alle betrokkenen (leerlingen, klasgenoten, ouders, docenten) in hun rol invloed op het pesten. De verschillende rollen zijn: slachtoffer/gepeste, pester, assistent, verdediger, buitenstaander. Voor verdere toelichting zie bijlage 5.

1.2. Vormen van pesten

Pesten kan op verschillende manieren gebeuren in verschillende vormen. Hieronder worden enkele voorbeelden van (negatieve) handelingen van pesten genoemd.

Verbaal pesten	Schelden, naroepen, imiteren, belachelijk maken of uitlachen, iemand tot iets dwingen, chanteren, dreigen of intimideren.
Fysiek pesten	Spugen, schoppen, slaan, knijpen, krabben, aan de haren trekken, aan kleding trekken, duwen.
Materieel pesten	Spullen stukmaken, afpakken of verstoppen
Relationeel pesten	Iemand buitensluiten, over iemand roddelen of geruchten verspreiden
Online pesten/cyberpesten	Belastend materiaal (foto's, filmpjes, roddels) via sociale media/internet verspreiden, iemand lastigvallen via sociale media.

2. Aanspreekpunt en coördinatie

2.1. Aanspreekpunt(en) pesten

Vanuit de eerder benoemde wet Veiligheid op School (2015) zijn scholen verplicht iemand aan te stellen als aanspreekpunt pesten. Het aanspreekpunt pesten is beschikbaar voor leerlingen die te maken krijgen met pesten of willen melden dat andere leerlingen gepest worden. Daarnaast is het aanspreekpunt ook beschikbaar voor ouders of docenten die zorgen hebben over pestgedrag op school. Op onze school is het aanspreekpunt de sociale veiligheidscoördinator.

In de meeste situaties zullen de leerlingen naar een mentor/docent gaan, de sociale veiligheidscoördinator is er juist ook voor die leerlingen die dat niet durven en/ of kunnen. Hij/zij brengt vervolgens de situatie in kaart, gaat in gesprek met de betrokkenen en bespreekt gewenste en mogelijke oplossingen met de betrokkenen en ondersteunt bij het in gang zetten van de gewenste oplossing. De sociale veiligheidscoördinator bewaakt het proces rondom de registratie in Magister, de gezette stappen, evaluatie en eventuele nazorg.

2.2. Sociale veiligheidscoördinator

De sociale veiligheidscoördinator is de deskundige in de school in de aanpak van alle vormen/handelingen van pesten. De sociale veiligheidscoördinator is verantwoordelijk voor de uitvoering van het anti-pestprotocol en zorgt voor continue aandacht voor het voorkomen en serieus aanpakken van pesten in de school. De sociale veiligheidscoördinator is het klankbord voor collega's die vragen hebben over pesten en de aanpak ervan. Hij/zij informeert en adviseert over de inzet van programma's en/of lessen over pesten, hoe te handelen in een pestsituatie en wat er preventief ingezet kan worden om pesten in de klas te voorkomen.

Tot slot draagt de sociale veiligheidscoördinator zorg voor het overzicht en de registratie van pestincidenten, overlegt regelmatig met het aanspreekpunt pesten en adviseert waar het kan in het uitvoeren van preventieve maatregelen aan de hand van pestincidenten.

2.3. (Interne) Vertrouwenspersoon

De (interne) vertrouwenspersoon is het aanspreekpunt voor leerlingen, ouders en medewerkers bij school gerelateerde klachten. Dit zijn bijvoorbeeld klachten over de communicatie, over onderwijsinhoudelijke zaken of over ongewenste omgangsvormen. De vertrouwenspersoon vangt de klager op en begeleidt de klager zo goed mogelijk op weg naar een oplossing van de klacht. Binnen onze school zijn twee vertrouwenspersonen actief. De contactgegevens staan in de schoolgids *(schoolgids Winkler Prins).*

3. De stappen van het pestprotocol

Binnen de school is de sociale veiligheidscoördinator samen met de ondersteuningscoördinator verantwoordelijk voor het volgen van het stappenplan pesten. Indien een docent, mentor of andere betrokkene van een leerling te horen krijgt of zelf ziet dat een leerling gepest wordt, wordt dit altijd geregistreerd in het leerlingvolgsysteem (Magister) en worden de stappen gezet zoals hieronder beschreven.

3.1. Het stappenplan na een melding van pesten

3.1.1. De taak van docenten

- De docenten hebben vooral een signalerende rol. Wanneer zij pesten waarnemen of redenen hebben om pesten te vermoeden, wordt van hen verwacht dat zij hierop professioneel reageren en een melding doen om hulp en overleg in gang te zetten.

3.1.2. De mentor

- Wanneer het pesten plaatsvindt in klassenverband, praat de mentor eerst met de gepeste en later met de pester apart. Een leidraad voor deze gesprekken is te vinden in bijlage 2 en 3. Vervolgens organiseert de mentor een gesprek tussen beide leerlingen en probeert tot goede afspraken te komen.
- De mentor bespreekt direct het vervolgtraject indien het pesten zich herhaalt.
- De mentor praat met de klas. Dit is belangrijk in verband met het herstellen van de groepssfeer en om te benadrukken welke verantwoordelijkheid ieder groepslid heeft.
- Indien het pesten zich herhaalt meldt de mentor dit bij de sociale veiligheidscoördinator van de deelschool van de leerling(en). Hij verwijst de sociale veiligheidscoördinator naar het dossier met daarin de gebeurtenissen en de afspraken die zijn gemaakt.

3.1.3. De sociale veiligheidscoördinator

- De sociale veiligheidscoördinator neemt de rol van de mentor over, bij herhaling van het pestgedrag en wanneer het pesten, het klassenverband overstijgt.
- De sociale veiligheidscoördinator heeft zo nodig een gesprek met de gepeste en de pester apart of organiseert direct een gesprek tussen beiden.
- In het contact met de pester is het doel drieledig, namelijk:
    - Confronteren (zie bijlage 3);
    - Mogelijke achterliggende problematiek op tafel krijgen;
    - Helderheid geven over het vervolgtraject bij herhaling van pesten.
- In het contact met de gepeste wordt gekeken of hij sociaal gedrag vertoont, waardoor hij/zij een gemakkelijk doelwit vormt voor pesters.
- De sociale veiligheidscoördinator verwijst zo nodig, zowel aan de pester als de gepeste, naar het zorgteam.
- De sociale veiligheidscoördinator stelt alle betrokken ouders op de hoogte wanneer er sprake is van recidief gedrag, verzoekt hen om met hun kind te praten en stelt hen op de hoogte van het vervolgtraject.
- De sociale veiligheidscoördinator bespreekt de mogelijkheden tot hulp met de ouders.
- De sociale veiligheidscoördinator koppelt alle informatie weer terug naar de mentor.

In het proces onderscheiden we altijd 4 stappen:

Stap 1. Gesprek met de gepeste
Stap 2. Gesprek met de pester
Stap 3. Herstelgesprek
Stap 4. Nazorg

Stap 1. Gesprek met de gepeste

Het aanspreekpunt rondom pesten gaat in gesprek met de leerling en vraagt uit wat er precies aan de hand is. Feitelijke concrete informatie benoemen. Daarnaast wordt er uitgevraagd of en in hoeverre ouders op de hoogte zijn. Zie voor een uitgebreide leidraad bijlage 2.

Stap 2. Gesprek met de pester

In gesprek met de (vermoedde) pester(s). Benoem de feitelijke, concrete informatie en hoor de kant van de pester(s). Daarna worden ouders ingelicht.

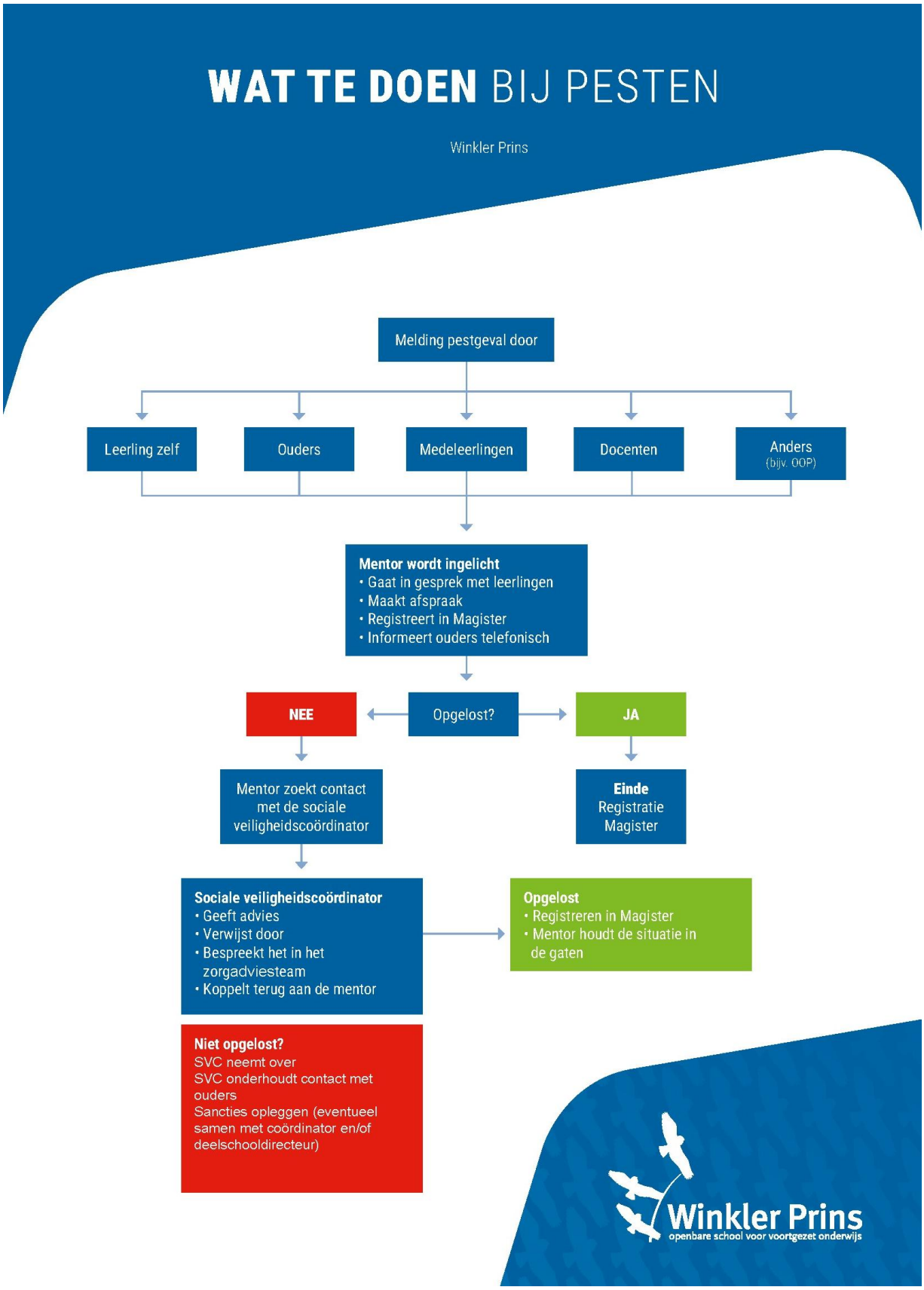
Stap 3. Herstelgesprek

Het organiseren van een herstelgesprek tussen de gepeste en pester(s).
Beide kanten horen en afspraken maken hoe verder. De afspraken op een anti-pestcontract noteren en door beiden laten tekenen. Daarbij aangeven wat de consequentie is van het niet nakomen van de afspraken: denk aan preventieve inzet van externe partijen (HALT, jongerenwerk) of schorsing.
Na afloop van het gesprek ouders informeren over verloop van gesprek, gemaakte afspraken en de eventuele consequenties.

Stap 4. Nazorg

Check bij gepeste en pester(s) of de gemaakte afspraken worden nagekomen en of er nog gepest wordt (na 2 tot 3 weken). Is het pesten gestopt? Zo, nee inzetten van de consequenties en nieuwe afspraken maken. Hier moeten dan ook ouders actief bij betrokken worden: denk aan een gesprek op school met ouders erbij.

Bijlage 1 – Stroomschema anti-pestprotocol

Bijlage 2 – Leidraad voor een gesprek met de gepeste leerling

Bij (vermoedens van) pestgedrag, kan een mentor of aanspreekpunt pesten het gesprek aangaan met de leerling. Het is belangrijk dit gesprek goed in te leiden, begin niet meteen over het pesten, maar vraag bijvoorbeeld eerst hoe het met de leerling gaat, hoe hij/zij zich voelt. Geef de leerling het gevoel dat hij bij jou terecht kan en dat je voor hem klaarstaat. Het is belangrijk om goed te luisteren naar wat de leerling te zeggen heeft. Wanneer de mentor te weinig kennis heeft over wat er speelt en hoe hiermee om te gaan is het raadzaam de leerling door te verwijzen naar de ondersteuningscoördinator/aanspreekpunt pesten. Hieronder staan een aantal vragen weergegeven die in het gesprek gesteld kunnen worden om de situatie helder te krijgen.

Feiten

- Wat is er aan de hand? Klopt het dat je gepest wordt? (H)erkenning van het probleem.
- Wat gebeurt er dan?
- Door wie word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer?)
- Waar word je gepest? (Doorvragen: zijn er nog meer plekken?)
- Hoe (vaak) word je gepest?
- Hoe lang speelt het pesten al?
- Weten je ouders of andere personen dat je gepest wordt?
- Wat heb je zelf tot nu toe aan het pesten proberen te doen?
- Zijn er jongeren die jou weleens proberen te helpen?
- Wat wil je dat er nu gebeurt; wat wil je bereiken/wat heb je nodig?

In geval van online pesten:

- ***Bewaar de berichten:*** probeer de berichten waarin het pestgedrag voorkomt te bewaren. Vertel leerlingen hoe ze dat kunnen doen bijvoorbeeld: afdrukken, selecteren en kopiëren, Messengergesprekken opslaan, maken van screenshots.
- ***Blokkeer de afzender:*** leg de leerling zo nodig uit hoe hij de pestmail/WhatsAppberichten kan blokkeren.
- ***Probeer de dader op te sporen:*** neem waar nodig contact op met ICT-coördinator of de systeembeheerder. Het is mogelijk het IP-adres van de e-mail af te leiden en om te zien van welke computer het bericht is verzonden.

Aanpak

Bespreek samen met de leerling wat er gedaan kan worden aan het pesten. Let daarbij op de volgende aspecten:

- Hoe communiceert de leerling met anderen?
- Welke lichaamstaal speelt een rol?
- Hoe gaat de leerling om met zijn gevoelens en hoe maakt hij deze kenbaar aan anderen?
- Heeft de leerling genoeg vaardigheden om weerbaarder gedrag te tonen naar de pester?

Gepeste jongeren lopen vaak rond met het gevoel dat er iets mis is met hen. Daardoor hebben ze moeite om voor zichzelf op te komen, omdat ze ergens geloven dat de pester gelijk heeft. Besteed hier aandacht aan en laat merken dat hij steun krijgt van volwassenen.

Bijlage 3 – Leidraad voor een gesprek met de leerling die pest

Alvorens er een gesprek met de pester wordt gehouden, heeft degene die het gesprek aangaat zich ervan overtuigd dat degene met wie het gesprek plaatsvindt inderdaad schuldig is aan het gemelde gedrag.

Het doel van dit gesprek is drieledig:

- De leerling confronteren met zijn/haar gedrag en de pijnlijke gevolgen hiervan.
- Achterliggende oorzaken boven tafel proberen te krijgen. Wat is de winst voor de pester: status, vrienden? Welke alternatieven zijn er om die winst te behouden?
- Het schetsen van de stappen die volgen wanneer het pestgedrag niet stopt.

Confronteren

Het is belangrijk om een pester te confronteren. Hierbij is het belangrijk om je in het gesprek bewust te zijn van het feit dat confronteren en kritiek geven niet hetzelfde is.

Confronteren is:

- ***Probleemgericht en richt zich op gedrag dat waarneembaar***: zodra we interpretaties gaan geven aan gedrag, wordt het persoonsgericht. Zodra we interpreteren reageren we een gevoel en zijn we gestopt met confronteren en begonnen met kritiseren. Houd het bij concreet waarneembaar gedrag.

- ***Relatiegericht***: je bent bijvoorbeeld heel duidelijk op de inhoud, in wat je wilt en niet wilt maar met behoud van de relatie. ‘Ik vind dat je heel erg gemeen doet tegen haar en ik wil dat je daarmee ophoudt.’ Zeg nooit: ‘Je bent heel gemeen.’ Je wilt duidelijk verder met de jongere. Kritiek op de persoon voelt als een beschuldiging/afwijzing. Eigenlijk zeg je daarmee dat de pester een waardeloos mens is.

- ***Specifiek blijven***: je benoemt de situatie waar het over gaat en vermijdt woorden als altijd, vaak en meestal. Kritiek wordt vaak algemeen.

- ***Veranderingsgericht****:* je stelt zaken vast en gaat vervolgens inventariseren hoe het anders kan.

Vraag naar het doel van de acties: “Wat wil je bereiken met dit gedrag?”
Wees duidelijk dat pestgedrag niet wenselijk is en dat we dit ook niet accepteren.

Bijlage 4 – Afspraken ‘veilig in school’

Het is, in sommige gevallen, goed om afspraken te maken nadat de situatie is besproken. Het is belangrijk dat er sprake is van bewuste afstemming en instemming met de afspraken.

Opvolging

Na een aantal weken volgt een gesprek over hoe het gaat en wordt er gereflecteerd op de gemaakte afspraken.

Consequenties

Wanneer blijkt dat de pester niet in staat is gebleken om zich aan deze afspraken te houden, wordt dit gemeld aan de mentor of de sociale-veiligheidscoördinator binnen de school en zal er een afspraak worden gemaakt tussen pester en gepeste leerling. Hiervan zullen ouders op de hoogte worden gesteld en worden zij uitgenodigd voor een gesprek.

Datum en plaats:

Handtekening leerling:

Handtekening mentor/ sociale-veiligheidscoördinator:

Dit afsprakenformulier zal in het dossier van de leerling komen en er gaat een kopie naar huis.

Bijlage 5 – Verschillende rollen bij pesten

Welke rollen zie je bij pesten?

Bij pesten denk je vaak alleen aan degene die pest en degene die gepest wordt. Maar als er gepest wordt, heeft vaak iedereen in de klas ermee te maken. In een groep waar gepest wordt zijn meestal verschillende rollen zichtbaar. Onderstaande beschrijving staat op de website stoppestennu.nl [1]

> het slachtoffer van het pestgedrag

Het slachtoffer is degene die gepest wordt. Kinderen die gepest worden, voelen zich vaak eenzaam, angstig en verdrietig.

- Heeft weinig zelfvertrouwen, relatief weinig vrienden en is fysiek zwak;
- Keurt geweld af en kan niet goed met agressie omgaan;
- Laat afwijkingen zien van de groepsnorm;
- Reageert onhandig op pesten;
- Kan zich isoleren van de groep vanwege een eventueel pestverleden.

> de assistent

De assistent begint zelf niet met pesten, maar gaat meedoen zodra iemand anders begonnen is. De assistent helpt de pester dus.

> de verdediger

Versterkers pesten zelf niet maar lachen om de pester of moedigen deze aan. De versterkers geven de pester het gevoel dat pesten leuk of grappig is. > de buitenstaander

> de pester

Daders geven vaak slachtoffers de schuld van het pesten. De slachtoffers zouden het pesten uitlokken. De pester is vaker impulsief, extravert, wil graag populair gevonden worden en denkt dit alleen te bereiken door te pesten.

De dader denkt dat pesten hem populair maakt, maar vaak worden daders niet aardig gevonden (Goossens et al., 2000). Wil graag de macht hebben over anderen en ziet pesten als een manier om zijn eigen frustraties en problemen af te reageren.

Heeft weinig empathie en vindt geweld gebruiken positief. Daders hebben vaak niet door dat pesten schade veroorzaakt bij het slachtoffer.

Vrijwel alle daders hebben moeite met grenzen en regels.

Hoogleraar sociologie Rene Veenstra stelt dat pesten alleen kan worden begrepen als groepsproces. De bijrollen zijn voor de assistent, de meeloper en de buitenstaander. Zij bepalen of, hoeveel en met welke gevolgen er gepest wordt. Pesten heeft gevolgen voor alle betrokken partijen, voor slachtoffers, pestkoppen en de klas- en teamgenoten.

[1] https://www.stoppestennu.nl/rollen-bij-pesten-kenniscentrum-pesten

Rollen bij online pesten

> rol online pester

Beschermd door het gevoel van anonimiteit kan een pester online verder gaan dan bij andere vormen van pesten. Hij waant zich veilig, vertoont ongeremd gedrag en heeft niet door hoe hij overkomt op anderen.

> rol online omstander

Het stoppen van cyberpesten is lastiger doordat de rol van de omstanders online minder duidelijk is dan offline. Dit komt doordat:

- Het effect op de gepeste minder zichtbaar is voor omstanders.
- Ingrijpen minder effect heeft op de pester.
- Jongeren deel uitmaken van tientallen online groepen.
- Het minder duidelijk is hoe de rollen verdeeld zijn.

Bijlage 6 – Mogelijke signalen bij pesten

Gepest worden

Hieronder volgen een aantal mogelijke signalen die toepasbaar zijn op gepeste leerlingen:

- Niet meer naar school willen
- Niet meer over school vertellen thuis
- Nooit meer andere kinderen mee naar huis nemen of bij anderen gevraagd worden
- Slechtere resultaten op school dan vroeger
- Regelmatig spullen kwijt zijn of met kapotte spullen thuiskomen
- Regelmatig hoofdpijn of buikpijn hebben
- Blauwe plekken hebben op ongewone plaatsen
- Niet willen slapen, vaker wakker worden, bedplassen, nachtmerries hebben
- De verjaardag niet willen vieren
- Niet naar buiten willen
- Niet alleen een boodschap willen doen
- Niet meer naar een bepaalde club of vereniging willen gaan
- Bepaalde kleren niet meer willen dragen
- Thuis prikkelbaar, boos of verdrietig zijn

Leerlingen kunnen worden gepest om uiteenlopende redenen. Een kind dat wordt gepest, praat er thuis niet altijd over.

Redenen hiervoor kunnen zijn:

- Schaamte
- Angst dat de ouders met de school of met de pester gaan praten en dat het pesten dan nog erger wordt
- Het probleem lijkt onoplosbaar
- Het idee dat je niet mag klikken

Pester

Pesters zijn vaak de fysiek en/of verbaal sterkeren in hun groep. Mogelijke redenen zijn dat ze hun populariteit afdwingen door stoer en onkwetsbaar gedrag, ze proberen bijvoorbeeld groter te lijken door anderen klein te maken. Pesters krijgen vaak andere leerlingen mee, want wie meedoet, loopt zelf de minste kans om slachtoffer te worden.

Pestgedrag kan een aantal onderliggende oorzaken hebben, het is goed dit waar te nemen en te begrijpen. In geen geval betekent dit dat het gedrag acceptabel is, het kan wel een deel van een verklaring zijn:

- Een problematische thuissituatie
- Een vaak gevoelde anonimiteit (ik besta niet)
- Het moeten spelen van een niet-passende rol
- Een voortdurende strijd om de macht in de klas
- Een niet-democratisch leefmilieu binnen de school; een docent is autoritair en laat op een onprettige wijze blijken dat hij de baas is
- Een gevoel van incompetentie op school (slechte cijfers of een laag niveau)
- Een zwak gevoel van autonomie